

LIITE 2a: Kusiaiskorpi,
Palo-Isokummun jänkä,
Alkumaa (FI1301903)
Natura-arvioinnin
tarpeellisuuden
selvittäminen

Sarvenmaan datakeskuksen asemakaava, Keminmaan kunta / Polarnode
Keminmaa Oy

**ASIAKIRJASTA POISTETTU SENSITIIVINEN
LAJITIETO JULKISUUSLAIN 24 § KOHTA
14 PERUSTEELLA**

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

26.6.2026

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Hankkeen kuvaus	3
2.1	Datakeskuksen ulkoinen sähkönsiirto	5
2.2	Muut lähialueen hankkeet ja suunnitelmat	7
3	Natura-arviointimenettely	9
3.1	Menettelyvaiheet	9
3.1.1	Ensimmäinen vaihe: Selvitys	9
3.1.2	Toinen vaihe: Asianmukainen arviointi	9
3.1.3	Kolmas vaihe: Poikkeamistarpeen arviointi	10
4	Vaikutusarvioinnin toteutustapa	12
4.1	Aineisto ja menetelmät	12
4.1.1	Tiedot, joita arvioinnin kohteena olevista lajeista on kerätty	12
4.2	Arvioinnin kohdistaminen	13
4.3	Arvioinnin kriteerit	14
4.3.1	Vaikutuskohteen herkkyys	14
4.3.2	Vaikutusten suuruus ja todennäköisyys	14
4.3.3	Vaikutusten merkittävyys	14
4.3.4	Vaikutuksen kesto	15
4.3.5	Vaikutukset koskemattomuuteen	15
4.4	Yhteisvaikutukset	16
4.5	Vaikutusarvioinnin epävarmuustekijät	16
5	Hankkeen vaikutusmekanismi	17
5.1	Välittömät vaikutukset	17
5.2	Välilliset vaikutukset	17
5.3	Sähkönsiirron vaikutukset	17
6	Kusiaiskorpi, Palo-Isokummun jänkä, Alkumaan Natura-alue (FI1301903, SAC)	17
6.1	Natura-alueen kuvaus	17
6.2	Suojelun toteutuskeinot	18
6.3	Luontodirektiivin liitteen I luontotyyppit	18
6.4	Luontodirektiivin liitteen II lajit	20
6.5	Muut tärkeät kasvi- ja eläinlajit	21
7	Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi	21

7.1	Vaikutukset suojeluperusteina oleviin luontotyyppeihin	21
7.2	Vaikutukset suojeluperusteina oleviin lajeihin	22
7.2.1	Kiiltosirppisammal, lapinleinikki, lettorikko, ASIAKIRJASTA POISTETTU SENSITIIVINEN LAJITIETO JULKISUUSLAIN 24 § KOHTA 14 PERUSTEELLA (sammalet ja putkilokasvit)	22
7.2.2	Luhtakultasiipi	23
7.3	Yhteisvaikutukset	23
7.4	Vaikutukset Natura-alueen eheyteen	23
8	Yhteenveto ja johtopäätös	23
9	Lähteet	24

Taustakartat © MML 2026

1 Johdanto

Polarnode Keminmaa Oy suunnittelee Keminmaalle uutta datakeskusta, joka tarjoaa tietojenkäsittelykapasiteettia lisääntyvään datan varastointi-, käsittely- ja hallintatarpeeseen. Hankealue on kooltaan noin 110 hehtaaria ja sijoittuu Keminmaan kunnan länsiosaan, noin 11 kilometriä keskustaajaman pohjoispuolelle. Hankkeen sijainti on esitetty kuvassa 1. Kusiaiskorpi, Palo-Isokummun jänkä, Alkumaa Natura-alue (FI1301903 SAC, Kuva 2) sijaitsee noin kolmen kilometrin etäisyydellä lounaassa. Alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin mukaisena alueena (SAC = Special Areas of Conservation) Tässä Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvityksessä arvioidaan hankkeen vaikutuksia Natura-alueen suojeluarvoille.

Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys on Natura-arvioinnin menettelyn ensimmäinen vaihe, jossa selvitetään, liittyykö hanke suoraan Natura 2000 -alueen käyttöön tai onko se tarpeellinen alueen käytön kannalta, ja jos näin ei ole, onko se omiaan vaikuttamaan alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa alueen suojelutavoitteiden kannalta. Mikäli selvitys osoittaa, että hankkeen toteuttaminen yksistään tai yhdessä muiden suunnitelmien kanssa aiheuttaa Natura 2000 -alueelle merkittäviä kielteisiä vaikutuksia alueen suojelutavoitteiden kannalta, on tehtävä asianmukainen Natura-arviointi. Selvitys perustuu tällä hetkellä olemassa oleviin tietoihin. Natura-arvioinnin laatijat ja laatijoiden pätevyys on esitetty alla olevassa taulukossa.

Taulukko 1. Arvioinnin asiantuntijoiden pätevyys.

Nimi	Tehtävänimike	Esittelyteksti	Kokemus
Titta Makkonen	Ympäristöasian tuntija (FM ekologia ja evoluutio-biologia)	Makkonen on laatinut Natura-arviointeja luontotyyppien ja eläinlajiston (pl. linnut) osalta 3,5 vuoden ajan. Hänellä on runsaasti kokemusta arvioinneista liittyen erityisesti tuuli- ja aurinkovoimahankkeisiin sekä sähkönsiirron hankkeisiin.	FCG 2022- Suomen luonnonsuojeluliitto ry 2019–2022 Ympäristövaikutusten arviointiyhdistys ry 2018-

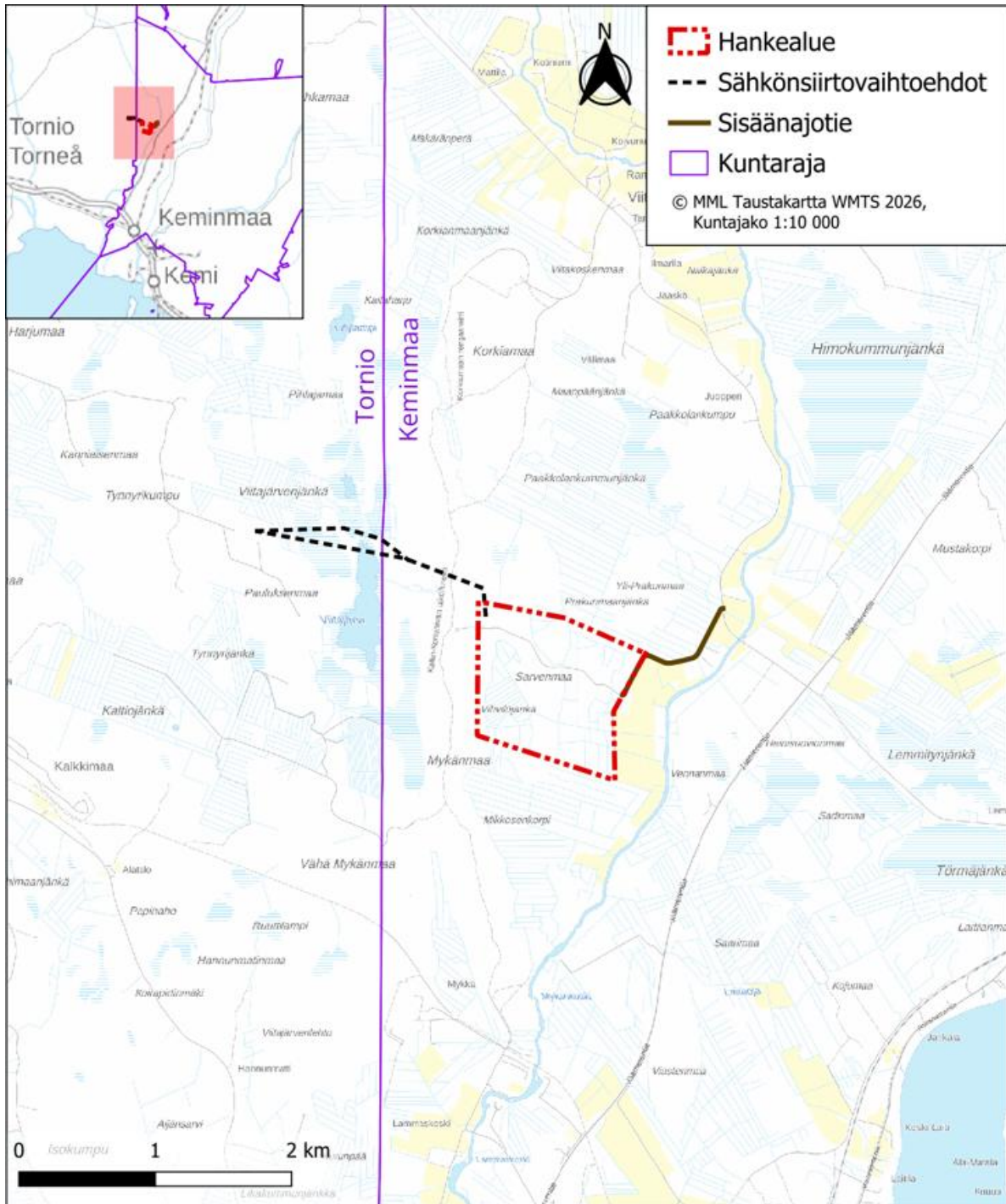
2 Hankkeen kuvaus

Hankealue sijaitsee Keminmaan kunnan länsiosassa, noin 11 kilometriä keskustaajaman pohjoispuolella. Hankealue on kooltaan noin 110 hehtaaria. Hankealue sijoittuu kiinteistölle 241-407-3-30, jonka omistaa metsäyhtiö Tornator Oyj. Hankkeesta vastaava suunnittelee kiinteistön ostamista Tornator Oyj:ltä.

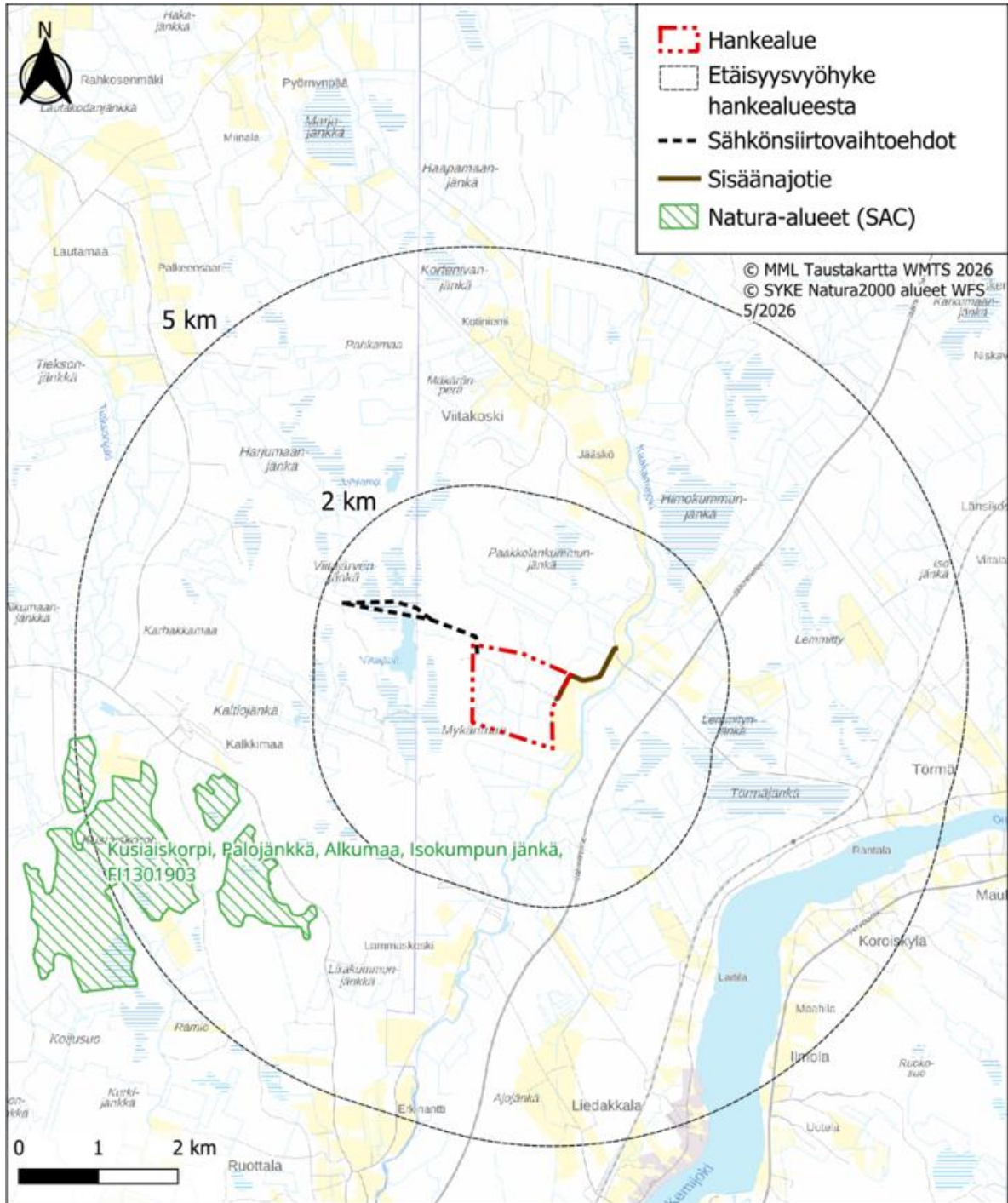
Hankealue on pääosin eri-ikäistä ojitettua talousmetsää. Alueella sijaitsee nuorta ja varttuneempaa kasvatusmetsää sekä tuoreita hakkuualoja.

Tämänhetkisen suunnitelman mukaan hankealueelle rakennetaan noin 11 datakeskusrakennusta ja niille tarvittavat tukitoiminnot, kuten sähkönsiirto, muuntajakentät ja huoltotiet. Hankkeessa suunnitellaan 400 kilovoltin sähkönsiirtoreitin rakentamista, joka toteutetaan kokonaan tai osittain maakaapelina. Sähkönsiirtoreitti on noin 1,9–2 kilometriä pitkä ja se sijoittuu Keminmaan kunnan lisäksi myös Tornion kaupungin alueelle. Sähkönsiirtoreitti liitetään kantaverkkoon Fingrid Oyj:n Viitajärven sähköaseman kautta ja

reitti pyritään sijoittamaan Fingridin nykyisten 400 kilovoltin voimajohtojen rinnalle samaan maastokäytävään.

Kuva 1. Hankealueen sijainti.

Kuva 2. Natura-alueiden sijoittuminen hankealueeseen nähden.

2.1 Datakeskuksen ulkoinen sähkönsiirto

Datakeskuksen tarvitsema sähkö saadaan kantaverkkoon rakennettavan liittymän kautta. Hankealue on sähkönsaannin kannalta sopivalla sijainnilla, koska alue voidaan liittää kantaverkkoon läheisen Viitajärven

kytkinaseman kautta, joka sijaitsee Tornion kaupungin itärajan tuntumassa. Hankealueen lähellä sijaitsee useita Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtoja, joiden rinnalle sähkönsiirtoreitin sijoittamista tarkastellaan tässä hankkeessa. Hankkeen tarvitseman sähkön siirtämiseksi alueelle on alustavasti tarkasteltavana kaksi varsinaista vaihtoehtoa:

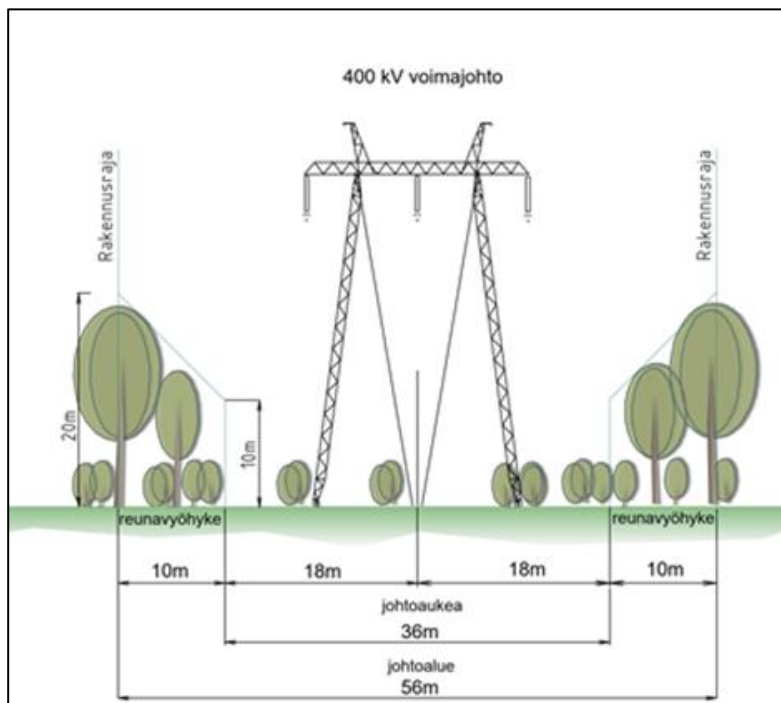
SVEA Sähkönsiirto

Hankkeessa rakennetaan Viitajärven sähköasemalta hankealueelle noin 1,9 kilometriä pitkä 400 kilovoltin voimajohto, joka sijoittuu Fingrid Oyj:n nykyisten 400 kilovoltin voimajohtojen rinnalle samaan maastokäytävään. Sähkönsiirto rakennetaan osin ilmajohtona (Viitajärven ylityksen kohdalla) ja osin maakaapelina. Hankealueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapeleilla.

SVEB Sähkönsiirto

Hankkeessa rakennetaan Viitajärven sähköasemalta hankealueelle noin 2 kilometriä pitkä 400 kilovoltin voimajohto, joka sijoittuu osittain Fingrid Oyj:n nykyisten 400 kilovoltin voimajohtojen rinnalle samaan maastokäytävään. Sähkönsiirto rakennetaan kokonaan maakaapelina ja se kiertää Viitajärven sen pohjoispuolelta, jolloin sähkönsiirtoreitti käy uudessa maastokäytävässä.

Sähkönsiirtovaihtoehto SVEA toteutetaan osin 400 kilovoltin ilmajohtona, joka vaatii noin 36 metriä leveän johtoaukean. Lisäksi puuston kasvu on pidettävä rajoitettuna kymmenen metrin reunavyöhykkeellä johtoaukan molemmin puolin. Johtoalueen kokonaisleveydeksi muodostuu noin 56 metriä (Kuva 3). Koska ilmajohto on suunniteltu nykyisten voimajohtojen rinnalle, uuden johtoalueen tarve on esitettyä pienempi.

Kuva 3. 400 kilovoltin voimajohtoalueen poikkileikkaus.

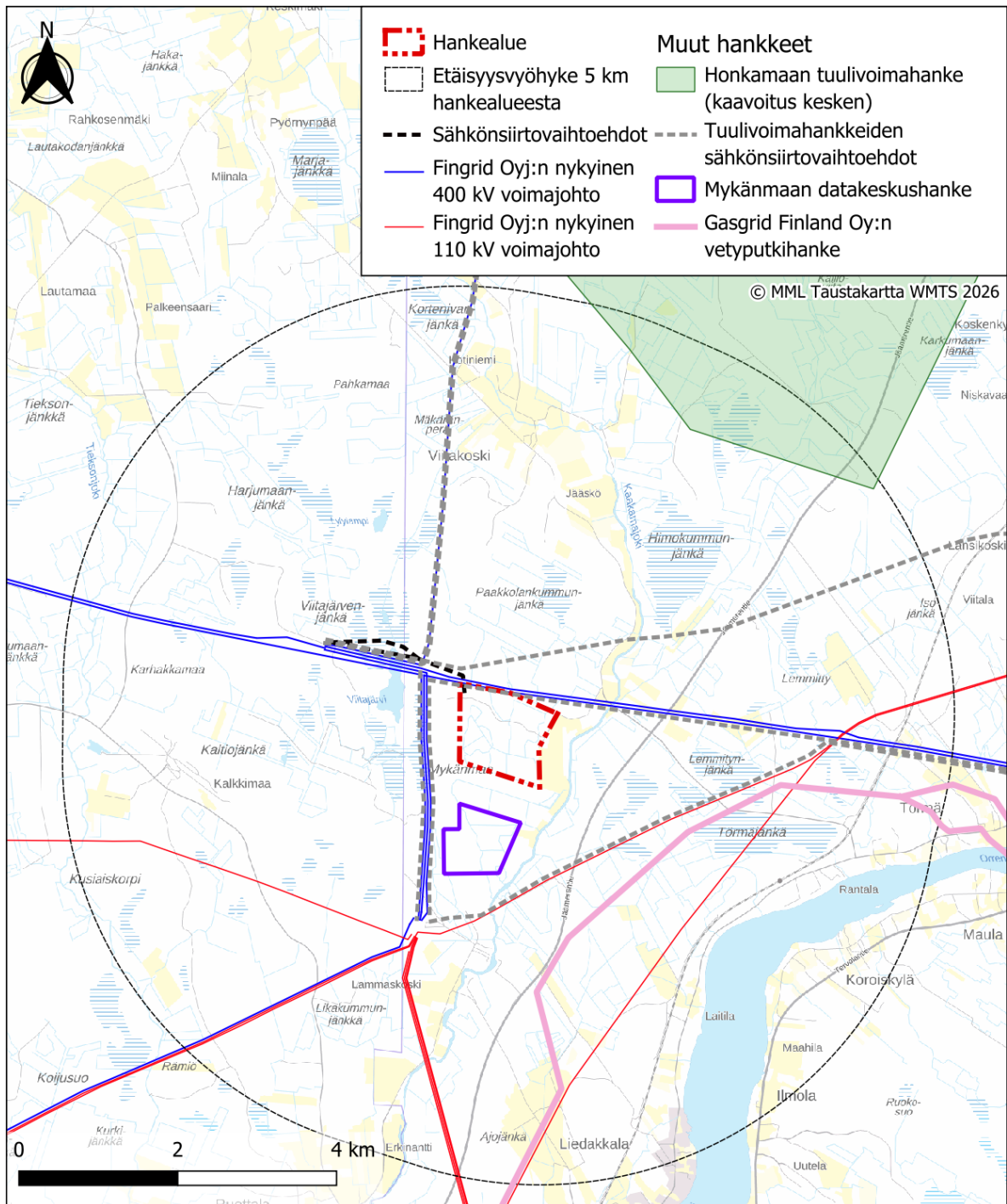
Sähkönsiirtovaihtoehto SVEA toteutetaan osin maakaapelina ja SVEB toteutetaan kokonaan maakaapelina. Maakaapelin rakentamiseksi puustoa tarvitsee poistaa kapeammalta alueelta kuin ilmajohtoa varten.

2.2 Muut lähialueen hankkeet ja suunnitelmat

Natura-alueen läheisyyteen sijoittuu muita datakeskus- ja tuulivoimahankkeita (Taulukko 2, Kuva 4), jotka tulee huomioida Sarvenmaan datakeskuksen Natura-vaikutusten arvioinnissa. Muut hankkeet otetaan huomioon vaikutusten arvioinnissa siinä mittakaavassa kuin mahdollisia yhteisvaikutuksia arvioidaan voivan aiheuttaa.

Taulukko 2. Muut merkittävät hankkeet 20 km säteellä Sarvenmaan datakeskuksesta.

Hanke	Tila	Etäisyys km	Ilmansuunta hankealueeseen nähten
Mykänmaa Datakeskus	Kaavoitus kesken	0,4	Etelä
Honkamaa- tuulivoima	Kaavoitus kesken	4,0	luode
Tompseli- aurinkovoima	Suunnitteilla	8,7	koillinen
Kotapalo - tuulivoima	Kaavoitus kesken	8,7	koillinen
Vitsakangas- tuulivoima	Kaavoitus kesken	10,6	koillinen
Kuorinki- Vinsanmaa- tuulivoima	Kaavoitus kesken	13,1	pohjoinen

Kuva 4. Tiedossa olevat muut datakeskus-, vetyputki, tuulivoima- ja sähkönsiirtohankeet.

3 Natura-arviointimenettely

Natura-arviointimenettely noudattaa ennalta varautumisen periaatetta, jonka mukaisesti arvioinnissa on osoitettava, ettei haitallisia vaikutuksia aiheudu alueen koskemattomuuteen. Tästä syystä asianmukainen arviointi on oltava riittävän yksityiskohtainen ja riittävän hyvin perusteltu, jotta voidaan osoittaa haitallisten vaikutusten puuttuminen alan parhaan olemassa olevan tieteellisen tiedon perusteella (Euroopan komissio 2021).

3.1 Menettelyvaiheet

Natura -menettelyssä on kolme päävaihetta, jotka on säädetty luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdassa (Euroopan komissio 2021):

3.1.1 Ensimmäinen vaihe: Selvitys

Menettelyn ensimmäinen osa koostuu **ennakkoarviointivaiheesta** ("selvitys"), jossa selvitetään, liittyykö suunnitelma tai hanke suoraan Natura-alueen käyttöön tai onko se tarpeellinen alueen käytön kannalta, ja jos näin ei ole, onko se omiaan vaikuttamaan alueeseen merkittävästi (joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa) alueen suojelutavoitteiden kannalta. Selvitys on ennakkoarviointivaihe, joka yleensä voi perustua jo olemassa oleviin tietoihin.

3.1.2 Toinen vaihe: Asianmukainen arviointi

Jos todennäköisiä merkittäviä vaikutuksia ei voida sulkea pois, menettelyn seuraavassa vaiheessa arvioidaan suunnitelman tai hankkeen (joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa) vaikutusta alueen suojelutavoitteisiin ja varmistetaan, vaikuttaako se Natura-alueen koskemattomuuteen, ottaen huomioon mahdolliset lieventävät toimenpiteet. Toimivaltaiset viranomaiset päättävät suunnitelman tai hankkeen hyväksymisestä asianmukaisen arvioinnin tulosten perusteella.

Natura-arvioinnista säädetään luonnonsuojelulaissa (9/2023, § 35 ja § 39) sekä luontodirektiivin 6. artiklassa. Luonnonsuojelulain 35 §:ssä säädetään, että jos hanke tai suunnitelma yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on verkostoon sisällytetty, on hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan arvioitava nämä vaikutukset asianmukaisella tavalla.

Asianmukaiseen arviointiin kuuluvat seuraavat vaiheet:

1. Kerätään tietoja hankkeesta ja asianomaisesta Natura 2000 -alueesta.
2. Arvioidaan suunnitelman tai hankkeen vaikutuksia alueen suojelutavoitteiden kannalta erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa.
3. Varmistetaan, voiko suunnitelmalla tai hankkeella olla haitallisia vaikutuksia alueen koskemattomuuteen.
4. Tarkastellaan lieventäviä toimenpiteitä ja seurantaa.

Euroopan komission (2019, s. 49) ohjeistuksen mukaan "vaikutusten arvioinnin on perustuttava objektiivisiin ja, mikäli mahdollista, kvantifioitaviin kriteereihin. Vaikutukset on ennustettava niin tarkasti kuin mahdollista, ja ennusteiden perusteet on ilmoitettava selkeästi ja kirjattava asianmukaisesta arvioinnista laadittavaan raporttiin (tämä tarkoittaa sitä, että ennusteiden varmuusasteesta on myös esitettävä jonkinlainen luonnehdinta). Kuten kaikki vaikutusten arvioinnit, myös asianmukainen arviointi on toteutettava jäsennetysti.

Näin varmistetaan, että ennusteet voidaan tehdä mahdollisimman objektiivisesti ja tarkasti. On syytä muistaa, että tuomioistuimien on korostanut sen tärkeyttä, että asianmukainen arviointi tehdään parhaan tieteellisen tiedon perusteella. Näin ollen olemassa olevien tietojen täydentämiseksi voidaan joutua suorittamaan uusia ekologisia ja kenttätutkimuksia. Tarkkojen tutkimusten ja kenttätöiden tulisi olla riittävän pitkäkestoisia ja keskittyä niihin suojelun kohteisiin, jotka ovat herkkiä hankkeessa toteutettaville toimille. Herkkyyden analysoinnissa olisi otettava huomioon mahdolliset vuorovaikutussuhteet hankkeen toiminnan (muun muassa toiminnan luonne, laajuus ja menetelmät) ja kyseisten luontotyyppien ja lajien (muun muassa niiden sijainti, ekologiset vaatimukset, elintärkeät alueet ja käyttäytyminen) välillä.”

Natura-arviointia voidaan taten pitää asianmukaisena, kun se

- yksilöi suunnitelman tai hankkeen kaikki sellaiset tekijät, joka voivat yksinään tai yhdistettyinä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa vaikuttaa alueen suojeluperusteisiin.
- sisältää alan parhaaseen tieteelliseen tietämykseen perustuvat täydelliset, täsmälliset ja lopulliset toteamukset ja päätelmät
- poistaa kaikki tieteelliseltä kannalta järkevät epäilyt ehdotetun suunnitelman tai hankkeen vaikutuksista kyseiseen suojelualueeseen
- sisältää arviota koskevat tiedot sekä niiden pohjalta tehtyjen johtopäätösten perustelut.

Vastaavasti Natura-arviointia ei voida pitää asianmukaisena, jos

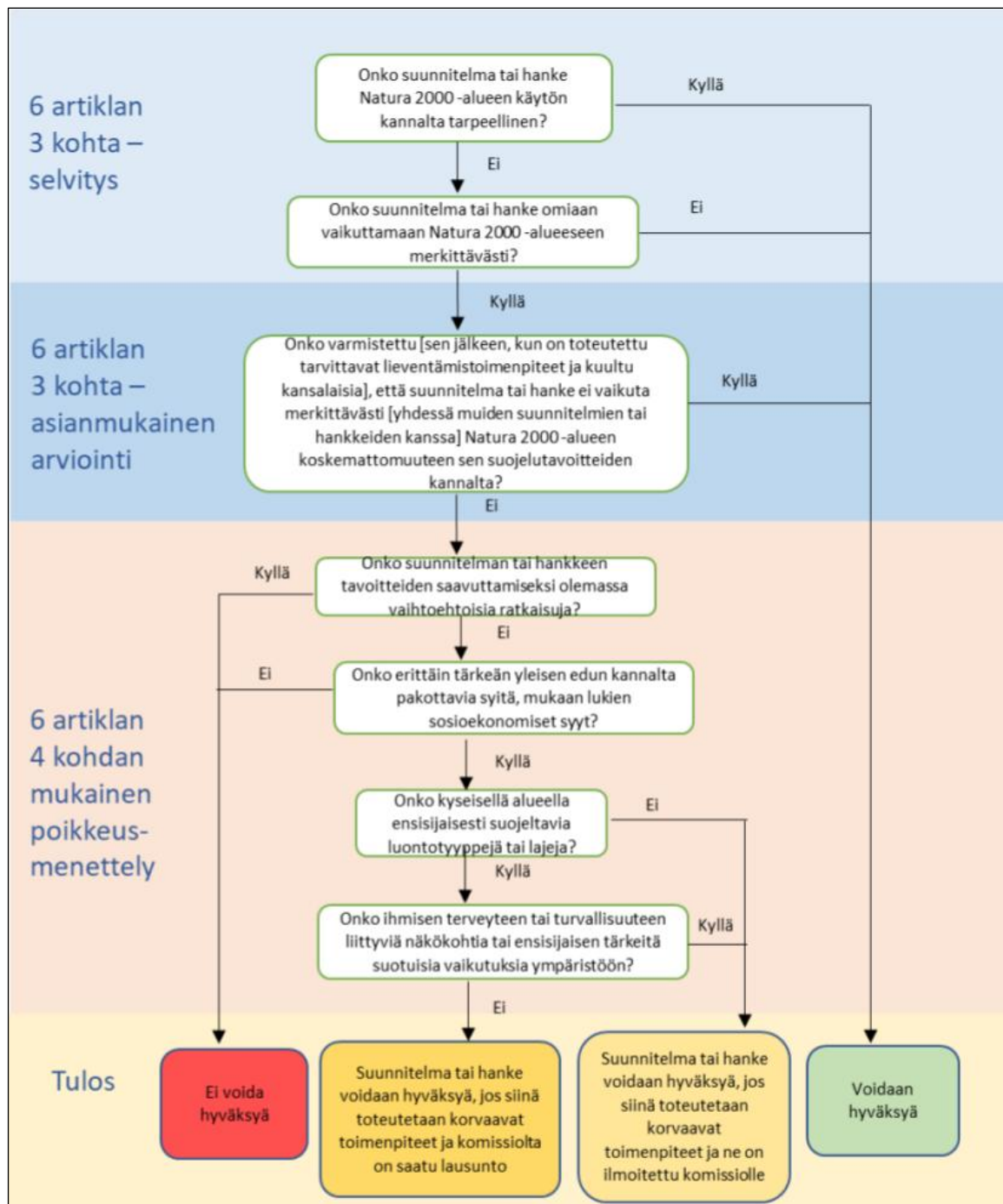
- arviointi sisältää vain yleisiä kuvauksia ja pintapuolisen koosteen olemassa olevista tiedoista
- alueen luontotyyppejä ja lajeja koskevat tiedot puuttuvat tai ne eivät ole luotettavia eivätkä ajantasaisia
- arvioinnissa ei ole noudatettu varovaisuusperiaatetta
- vaikutusten merkittävyyttä ei ole arvioitu tai perusteltu
- välillisiä vaikutuksia, yhteisvaikutuksia tai vaikutuksia Natura-alueen koskemattomuuteen ei ole otettu huomioon
- arviointiin ei ole kirjattu perusteluja johtopäätökselle
- arvioinnissa ei ole esitetty merkittäviä vaikutuksia lieventäviä toimenpiteitä, arvioita vaikutuksista lieventävien toimenpiteiden jälkeen eikä lieventävien toimenpiteiden seurantaa
- siinä ei ole tarkasteltu vaihtoehtoisia ratkaisuja, vaikka arvioinnissa on tunnistettu merkittäviä vaikutuksia, joita ei pystytä riittävästi lieventämään.

(Mäkelä & Salo 2023) Lähteenä muun muassa Euroopan komissio (2019; 2021a).

3.1.3 Kolmas vaihe: Poikkeamistarpeen arviointi

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan poikkeaminen on tarpeen vain silloin, jos hanke arvioinnin perusteella merkittävästi heikentäisi suojelun perusteena olevia luonnonarvoja (kielteinen tulos). Viranomaisen ei tällöin saisi myöntää hankkeelle lupaa ilman valtioneuvoston päätöstä ja mahdollisesti komission lausuntoa (LSL 39

§), jos hankkeen toteuttaja katsoisi arvioinnin kielteisestä tuloksesta huolimatta, että suunnitelma tai hanke olisi edelleen toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä. Tämä on mahdollista vain, jos vaihtoehtoisia ratkaisuja ei ole, erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavat syyt ovat asianmukaisesti perusteltuja ja jos toteutetaan asianmukaisia korvaavia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että Natura 2000-verkoston yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä.

Kuva 5. Natura 2000 -alueisiin liittyvien suunnitelmien ja hankkeiden arvioinnin kolme vaihetta (Euroopan komissio 2021).

4 Vaikutusarvioinnin toteutustapa

4.1 Aineisto ja menetelmät

Tämä Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvitys tehtiin Kusiaiskorpi, Palo-Isokummun jänkä, Alkumaan Natura-tietolomakkeen, valtion suojelualueiden biotooppikuvioiden (Metsähallitus 2023) ja lajihavaintojen (Suomen lajitietokeskus 2025) pohjalta.

Työssä on huomioitu Euroopan komission tiedonanto 28.9.2021 (Natura 2000 -alueisiin liittyvien suunnitelmien ja hankkeiden arviointi, Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 ja 4 kohtaa koskevat menetelmäohjeet). Suojeluperusteisten luontotyyppien ja lajien arvioinnissa on hyödynnetty Suomen valtion tuottamaa aineistoa sekä kirjallisuutta, jonka Suomi raportoi Euroopan Unionille koskien Natura-alueverkostoa sekä niiden suojeluperusteita. Kyseinen aineisto käsittää tietolomakkeessa mainittujen suojeluperusteisten lajien ja luontotyyppien uhkatekijöiden määrittelyn, suotuisan kannankehityksen arvioinnin sekä muita alueen arviointiin liittyviä tekijöitä, joiden pohjalta suojeluperusteinen tarkastelu on Natura-tietolomakkeeseen laadittu.

Voimassa olevan lainsäädännön ja Natura-arviointeja koskevien ohjeistusten lisäksi arviointi pohjautuu alla esitettyyn tiedon hierarkiaan:

1. Tieteellisen tason tutkimukset
 - a) Vertaisarvioidut
 - b) Julkaisemattomat
2. Koosteartikkelit, sarjajulkaisut, aihepiiriä käsittelevä luonnontieteellinen kirjallisuus, sovellettavissa olevat selvitysraportit, muut tietolähteet
 - a) Natura-alueen tilan arviointi eli NATA:t (automaattisena käytäntönä)
 - b) Hoito- ja käyttösuunnitelmat
3. Arvioinnin laatijan ja tietopyynnön kohteena olevan asiantuntijan asiantuntemus suojeluperusteissa mainittujen lajien ja luontotyyppien alueellisesta levinneisyydestä ja edustavuudesta sekä Natura-luontotyypeille ominaisen lajiston levinneisyydestä, ekologiasta ja käyttäytymisestä (Taulukko 1).

Yllä esitetty hierarkia tarkoittaa sitä, että arvioinnin ensisijaisena tiedonlähteenä ovat vertaisarvioidut tieteelliset tutkimukset sekä niistä sovellettavat johtopäätökset arvioinnin kohteena olevaan Natura-alueeseen ja sen suojeluperusteisiin. Mikäli kyseisen suojeluperusteisen lajin tai luontotyyppin arvioinnin tueksi ei ole löydettävissä vertaisarvioitua tieteellistä julkaisua, siirrytään hierarkiassa alaspäin.

4.1.1 Tiedot, joita arvioinnin kohteena olevista lajeista on kerätty

Arviointia varten suojeluperusteina esitetyistä lajeista on Euroopan komission tiedonannon (2021) mukaisesti kerätty seuraavat tiedot:

- Eliömaantieteellinen alue (maan tasolla)
 - lajin suojelun taso eliömaantieteellisellä alueella (kansallinen taso),

- alueen asema ja merkitys lajin suojelun kannalta.
- Natura 2000 -alue
 - alueen lajien suojelun tila,
 - alueella olevalle lajille asetettu suojelutavoite,
 - lajin levinneisyysalue ja alueen käyttö,
 - alueen populaatio ja kehityssuuntaukset; prosenttiosuus maan tai alueen kokonaispopulaatiosta,
 - alueella oleviin lajeihin kohdistuvat nykyiset paineet ja uhat,
 - lajin alttius mahdollisille vaikutuksille (esimerkiksi häiriöherkkyys).

4.2 Arvioinnin kohdistaminen

Natura-arvioinnissa keskitytään suojelun perustana oleviin luontotyypeihin tai lajeihin. Luonnonarvot ilmenevät Natura-tietolomakkeista ja ne ovat:

- SAC-alueilla luontodirektiivin liitteen I luontotyyppejä tai
- SAC-alueilla luontodirektiivin liitteen II lajeja tai
- SPA-alueilla lintudirektiivin liitteen I lintulajeja tai
- SPA-alueilla lintudirektiivin 4.2 artiklassa tarkoitettuja muuttolintuja.

SAC-alueilla arviointi kohdistuu vain alueen suojeluperusteissa mainittuihin luontotyypeihin ja lajistoon. SPA-alueilla arviointivelvollisuus ei kohdistu luontotyypeihin eikä luontodirektiivin liitteen II lajeihin, vaikka ne Natura-tietolomakkeella olisikin mainittu. Vastaavasti SAC-alueilla ei arvioida vaikutuksia lintudirektiivin mukaiseen lajistoon. Vallitsevan käytännön mukaan myös SAC-alueilla on kuitenkin tarkasteltu myös hankkeen vaikutuksia Natura-alueen luontotyypeille ominaiseen lajistoon, kuten linnustoon. Tarkastelu on kuitenkin jossain määrin suppeampi, eikä Natura-arvioinnissa edellytetä tarkasteltujen vaikutusten huomioimista osana alueen kokonaisarviointia.

Alueen koskemattomuuden turvaaminen voi edellyttää, että Natura-arvioinnissa tarkastellaan myös muita kuin suojelun perusteena mainittuja luontotyyppejä tai lajeja. Natura-alueen koskemattomuudella tarkoitetaan koko Natura-alueen ekologisen rakenteen, toiminnan ja ekologisten prosessien muodostamaa kokonaisuutta, joka ylläpitää alueen suojeluperusteena mainittuja luontotyyppejä ja/tai lajeja. Joskus suorien Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvien vaikutusten lisäksi suunnitellulla toiminnalla voi olla myös välillisiä, monimutkaisempien vaikutusketjujen kautta suojeluperusteisiin ulottuvia vaikutuksia, koska alueen suojelun perusteena olevat lajit ja luontotyypit ovat vuorovaikutuksessa muiden lajien ja luontotyyppien sekä fyysisen ympäristön kanssa. Täten voi olla tarpeen kohdentaa Natura-arviointi myös muihin kyseisen alueen tietolomakkeissa mainittuihin luontotyypeihin ja lajeihin, mikäli niihin kohdistuvat vaikutukset voivat olla merkittäviä ja ulottuvat edelleen Natura-alueen suojeluperusteisiin (Mäkelä & Salo 2021).

Natura-arviointivelvollisuuden ulkopuolelle Suomessa jäävät susi, karhu ja ilves, joille Suomella on jäsenyysneuvotteluissa sovittu poikkeukset luontodirektiivin velvoitteista.

4.3 Arvioinnin kriteerit

4.3.1 Vaikutuskohteen herkkyys

Natura-alueverkostoon sisällytettyjen alueiden tavoitteena on ylläpitää luontotyyppien ja lajien suojelutason säilymistä suotuisana. Arvioinnissa huomioidaan alueen sekä suojeluperusteina esitettyjen luontotyyppien ja lajien herkkyys vaikutuksille. Vaikutuskohteen arvon ja herkkyyden määrittämisessä käytetään useita kriteerejä, kuten esimerkiksi kohteen suojelustatus, erilaiset standardien ja rajoitusten asettamat vaatimukset, suhde vallitseviin käytäntöihin ja tehtyihin suunnitelmiin, suhde mahdollisiin muihin määräyksiin ja ympäristöstandardeihin, muutosten sietokyky, sopeutuvuus, harvinaisuus, monimuotoisuus, luonnontilaisuus, haavoittuvuus sekä arvo muille resursseille tai vaikutuskohteille. SPA-alueen kohdalla eri lintulajien herkkyyteen vaikutuksille vaikuttaa merkittävästi myös populaation koko ja poikastuotto, jotka myös vaihtelevat lajien välillä paljon. Esimerkiksi suurikokoisten petolintulajien populaatiot ovat varsin pieniä ja usein trendiltään väheneviä, ja poikastuotto on alhaista ja siten lisääntyminen hidasta, jolloin niiden herkkyys vaikutuksille on merkittävästi suurempi kuin yleisellä ja kannaltaan vakaalla tai runsastuvalla varpuslintulajilla, jotka lisääntyvät nopeasti.

4.3.2 Vaikutusten suuruus ja todennäköisyys

Natura-alueiden luontotyyppeihin ja lajistoon kohdistuvien vaikutusten suuruudelle on vaikea määrittää selkeitä rajoja, sillä lajin tai luontotyypin suojelutason säilyminen suotuisana riippuu luontotyypin/lajin yleisyydestä/harvinaisuudesta, Natura-alueen koosta ja sen luontotyyppi/lajijakaumasta sekä luontotyypin/lajin yleisyydestä/harvinaisuudesta koko alueverkostossa. Tämän vuoksi vaikutuksen suuruudelle ei esitetä erillistä kriteeristöä.

Vaikutusten todennäköisyyttä on arvioitu seuraavan luokituksen mukaisesti: varma, erittäin todennäköinen, todennäköinen, odotettavissa, ennakoitavissa ja epätodennäköinen sekä erittäin epätodennäköinen.

4.3.3 Vaikutusten merkittävyys

Vaikutuksen merkittävyyteen vaikuttavat muun muassa vaikutuksen suuruus, tyyppi, laajuus, kesto, voimakkuus, ajoitus, todennäköisyys sekä vaikutuksen kohteena olevien luontotyyppien ja lajien haavoittuvuus. Euroopan komission (2021) ohjeistuksen mukaisesti vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa tarkastellaan myös vaikutusten kohteena olevan luontotyypin menetyksen tai heikentymisen (vrt. luontotyypin edustavuus ja luonnontilaisuus) suhteellista pinta-alaa tai vaikutusten kohteena olevien paikallisten ja muuttavien lajien populaatioiden kokoa suhteessa paikallisiin, alueellisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin populaatioihin (prosenttiosuus populaatiosta, johon vaikutuksia kohdistuu).

Luonto- tai lintudirektiivissä ei ole määritetty, milloin luonnonarvot heikentyvät tai merkittävästi heikentyvät. Euroopan komission julkaisemassa ohjeessa (Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset) todetaan, että vaikutusten merkittävyys on kuitenkin määritettävä suhteessa suunnitelman tai hankkeen kohteena olevan suojeltavan alueen erityispiirteisiin ja luonnonolosuhteisiin ottaen erityisesti huomioon alueen suojelutavoitteet. Mikäli ilmenee, että vaikutus on epävarma, suunnitelma myös heikentää merkittävästi Natura-arvoja (varovaisuusperiaate).

Luontoarvojen heikentyminen voi olla merkittävää jos:

- Suojeltavan lajin tai luontotyypin suojelutaso ei hankkeen toteutuksen jälkeen ole suotuisa.

- Olosuhteet alueella muuttuvat hankkeen tai suunnitelman johdosta niin, ettei suojeltavien lajien tai elinympäristöjen esiintyminen ja lisääntyminen alueella ole pitkällä aikavälillä mahdollista.
- Hanke heikentää olennaisesti suojeltavan lajiston runsautta.
- Luontotyyppin ominaispiirteet turmeltuvat tai osittain häviävät hankkeen johdosta.
- Ominaispiirteet turmeltuvat tai suojeltavat lajit häviävät alueelta kokonaan.

Arvioinnissa kielteisten vaikutusten merkittävyys arvioitiin kohteen herkkyyden ja muutoksen suuruusluokan perusteella **kaksiportaisella asteikolla: ei merkittävää heikennystä – merkittävä heikennys** (Mäkelä ja Salo 2023, s. 265).

4.3.4 Vaikutuksen kesto

Vaikutuksen kesto vaikuttaa vaikutusten merkittävyyteen. Vaikutukset voidaan jakaa seuraavasti (Mäkelä & Salo 2023):

- erittäin pitkäaikainen: vaikutus kestää yli kymmenen vuotta
- pitkäaikainen: vaikutus kestää yhdestä kymmeneen vuotta
- keskipitkä: vaikutus kestää useita kuukausia
- lyhytaikainen: vaikutus kestää viikkoja–kuukausia

4.3.5 Vaikutukset koskemattomuuteen

Yksittäisiin luontotyyppeihin ja lajeihin kohdistuvien vaikutusten lisäksi on arvioitava hankkeen vaikutukset Natura-alueen eheyteen (koskemattomuus). Alueen koskemattomuus liittyy alueen suojelutavoitteisiin, eikä se siten tarkoita koskemattomuutta sanan kirjaimellisessa tai fyysisessä merkityksessä.

Komission ohjeiden mukaan negatiivinen vaikutus alueen eheyteen on lopullinen kriteeri, jonka perusteella todetaan, ovatko vaikutukset merkittäviä. Luontodirektiivin 6 artiklan 3. kohta määrää, että viranomaiset saavat hyväksyä hankkeen tai suunnitelman vasta varmistuttuaan siitä, että se *"ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen"*. Komission tulkintaohjeessa todetaan, että koskemattomuus tarkoittaa *"ehjänä olemista"*. Tällöin on kyse siitä, että voiko alue hankkeesta tai suunnitelmasta huolimatta pitkälläkin tähtäyksellä säilyä sellaisena, että sen suojelutavoitteisiin kuuluvat luontotyypit eivät *"mainittavasti supistu ja suojeltavien lajien populaatiot pystyvät kehittymään suotuisasti tai vähintään säilymään nykyisellä tasollaan"*.

Tämä korostaa, että hanke tai suunnitelma ei saa uhata alueen koskemattomuutta eli koko Natura-alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan täytyy säilyä elinkelpoisena. Myös niiden luontotyyppien ja lajien kantojen täytyy säilyä elinvoimaisena, joiden vuoksi alue on valittu Natura-verkostoon.

Eheyteen vaikuttavia tekijöitä ovat mm.:

- elinpiirit
- ruokailu- ja pesimäalueet
- ravinne- ja hydrologiset suhteet
- ekologiset prosessit
- populaatiot

Natura-arviointiin liittyy luontodirektiivissä mainittu Natura-alueen koskemattomuuden käsite. Sillä tarkoitetaan koko Natura-alueen ekologisen rakenteen, toiminnan ja ekologisten prosessien muodostamaa

kokonaisuutta, joka ylläpitää alueen suojeluperusteena mainittuja luontotyypppejä ja/tai lajeja. Nämä lajit ja luontotyyppit ovat vuorovaikutuksessa kaikkien muiden lajien ja luontotyyppien sekä fyysisen ympäristön kanssa. Kun Natura-arviointi on suoritettu asianmukaisesti niin, että se sisältää asianmukaisen sekä yhteisvaikutusten että välillisten vaikutusten tarkastelun ja arvioinnin lopputuloksena merkittävä heikentyminen voidaan sulkea pois jokaisen suojeluperusteen osalta, voidaan samalla todeta, että alue pysyy luontodirektiivin tarkoittamassa mielessä koskemattomana (Mäkelä ja Salo 2023).

4.4 Yhteisvaikutukset

Suunnitelman tai hankkeen mahdollisten merkittävien vaikutusten todennäköisyyttä tulee arvioida sekä erikseen että yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa, jotka voivat aiheuttaa kumulatiivisia vaikutuksia yhdessä kyseisen suunnitelman tai hankkeen kanssa. Kumulatiivisten vaikutusten arviointi ei rajoitu vain samantyyppisten ja samaa toimialaa koskevien suunnitelmien tai hankkeiden arviointiin, vaan arvioinnissa on otettava huomioon kaikenlaiset suunnitelmat tai hankkeet, jotka voivat yhdessä tarkasteltavan suunnitelman tai hankkeen kanssa aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia.

Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 ja 4 kohtaa koskevien menetelmäohjeistusten (Komission tiedonanto 2021) ja Natura-arviointiohjeistuksen (Mäkelä & Salo 2023) mukaan ” Suunnitelmat ja hankkeet, jotka on hyväksytty aikaisemmin mutta joita ei ole vielä alettu toteuttaa tai saatettu päätökseen, olisi myös sisällytettävä yhteisvaikutusta koskevan säännöksen soveltamisalaan. Muiden ehdotettujen suunnitelmien tai hankkeiden osalta olisi oikeusvarmuuden periaatteen vuoksi asianmukaista, että yhteisvaikutusta koskevan säännöksen soveltaminen rajoitetaan koskemaan niitä suunnitelmia, joita on tosiasiallisesti ehdotettu eli joista on toimitettu hyväksyntä- tai lupahakemus.” Kansallisesta oikeuskäytännöstä selviää (mm. KHO:2021:60), että alueidenkäyttölaissa (139/1999) tarkoitetut kaavat ovat luontodirektiivin 6 artikla 3:ssa ja luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitettuja suunnitelmia, joiden yhteisvaikutukset tulee selvittää. Tämä koskee siis myös vireillä olevia kaavoja, mikäli tarkasteltavan kaavan osalta pystytään arvioimaan, että sillä saattaa toteutuessaan olla merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen luonnonarvoille.

Kusiaiskorpi, Palo-Isokummun jänkä, Alkumaa Natura-alueesta alle kymmenen kilometrin etäisyydellä sijaitsee Honkamaan tuulivoimahanke ja Mykänmaan datakeskushanke. Molemmat hankkeet ovat kaavoitus- tai esisuunnitteluvaiheessa.

4.5 Vaikutusarvioinnin epävarmuustekijät

Kasvillisuuteen ja luontotyypppeihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa epävarmuustekijöitä on melko vähän, sillä lähtötietojen ja maastoinventoinnin perusteella alueen luonnonarvojen sijoittuminen tunnetaan hyvin, eivätkä tuulivoiman vaikutukset lähtökohtaisesti yllä kauas. Eläimistöön, erityisesti linnustoon, liittyvien vaikutusten arvioinnissa epävarmuutta on aina enemmän, sillä eläinten liikkeitä on mahdoton tarkoin tietää ja ennustaa. Tutkimustiedot tuulivoiman linnusto- ja eläimistövaikutuksista on usein laadittu ulkomailla sikäläisissä olosuhteissa ja sikäläisillä lajeilla, ja ne koskevat usein nykyisin suunniteltavia voimaloita huomattavasti pienempiä voimaloita. Siten niiden tulosten ekstrapoloinnissa on oltava varovainen.

5 Hankkeen vaikutusmekanismit

5.1 Välittömät vaikutukset

Datakeskuksen rakentaminen on tavanomainen rakennushanke, joka alkaa esirakennustöillä eli puuston poistolla ja tarvittavilla tasaus- ja täyttötöillä tasaisen maapinnan luomiseksi. Alueella parannetaan nykyistä tiestöä ja rakennetaan uutta tiestöä. Alueella tehdään mahdollisesti myös paalutustöitä.

Kasvillisuusvaikutukset ovat ominaisuuksiltaan jossain määrin pysyviä, sillä toiminnan loputtua, maisemoinnin jälkeen alueelle tyypillinen lajisto ei kovin nopeasti täysin palaudu, johtuen muutoksista kivennäismaan maaperän ominaisuuksissa (podsoli- ja turvemaan poisto, soramassojen tuonti) ja vesitaloudessa (tiepenkereet). Rakennustöiden suora vaikutus rajoittuu rakennettaville alueille, joten hankkeen rakentamisella ei ole suoraa pinta-alavaikutusta Natura-alueen luontotyypeihin ja niiden kasvilajistoon.

5.2 Välilliset vaikutukset

Hankkeen rakenteilla voisi olla välillisiä vaikutuksia suojeluperusteena esitettyihin luontotyyppeihin ja lajeihin hydrologisten muutosten vuoksi, mikäli rakenteet sijoittuisivat Natura-alueelle tai sen läheisyyteen. Vaikutusaluetta on periaatteessa koko valuma-alueen osa, joka jää virtaussuunnassa rakenteiden alapuolelle, mutta käytännössä suurimmat vaikutukset aiheutuvat rakenteiden lähiympäristöön, korkeintaan satojen metrien päähän. Datakeskushankkeiden välilliset vaikutukset kasvillisuuteen ja luontotyyppeihin eivät yleensä ulotu kauas rakennuspaikoilta. Nämä mahdolliset välilliset vaikutukset Natura-alueelle ajoittuisivat hankkeen rakentamisen ja toiminnan sekä voimaloiden purkamisen ajalle.

5.3 Sähkönsiirron vaikutukset

Voimajohtorakentamisessa tyypillisiä luontovaikutuksia ovat luontotyyppien ominaispiirteiden muutokset leventyvän johtoalueen ja/tai uuden maastokäytävän puuston raivauksen myötä sekä paikalliset kasvupaikkatyypinmenetykset pylväspaikoilla.

6 Kusiaiskorpi, Palo-Isokummun jänkä, Alkumaan Natura-alue (FI1301903, SAC)

6.1 Natura-alueen kuvaus

Kusiaiskorpi, Palo-Isokummun jänkä, Alkumaa on pinta-alaltaan 441 ha. Natura-alue sijaitsee Sarvenmaan hankealueen lounaispuolella noin 3 km etäisyydellä. Alue on luokiteltu SAC-alueeksi. Natura-alueen tietolomakkeessa (Ympäristöministeriö 2018) aluetta on kuvattu seuraavasti:

Isokummunjängän pohjoisosissa erittäin reheviä lettoja, mutta eteläosissa myös mesotrofisia piirteitä. Tärkeä Lapin kolmion lettokohde Uhkana maa- ja metsätalous.

Suojelutavoitteen määrittely:

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyypit ja lajit (lukuun ottamatta edustavuudeltaan luokkaan D luokiteltuja luontotyyppejä ja populaation merkittävyyden osalta luokkaan D luokiteltuja lajeja)

kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys

Alue kuuluu soidensuojelun perusohjelmaan. Alueen suojelu tullaan toteuttamaan luonnonsuojelulain

6.2 Suojelun toteutuskeinot

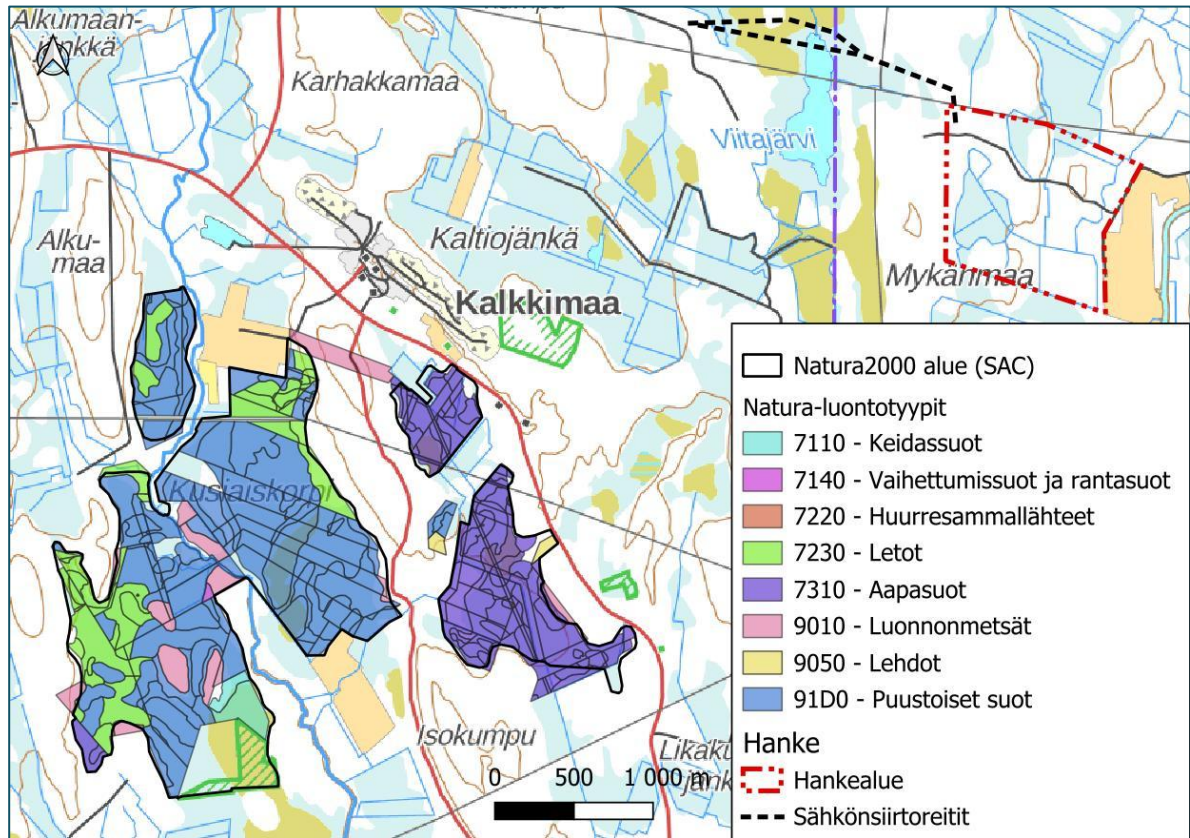
Alue kuuluu soidensuojelun perusohjelmaan. Alueen suojelu tullaan toteuttamaan luonnonsuojelulain nojalla. Alueella yksi perustettu yksityinen suojelualue.

6.3 Luontodirektiivin liitteen I luontotyypit

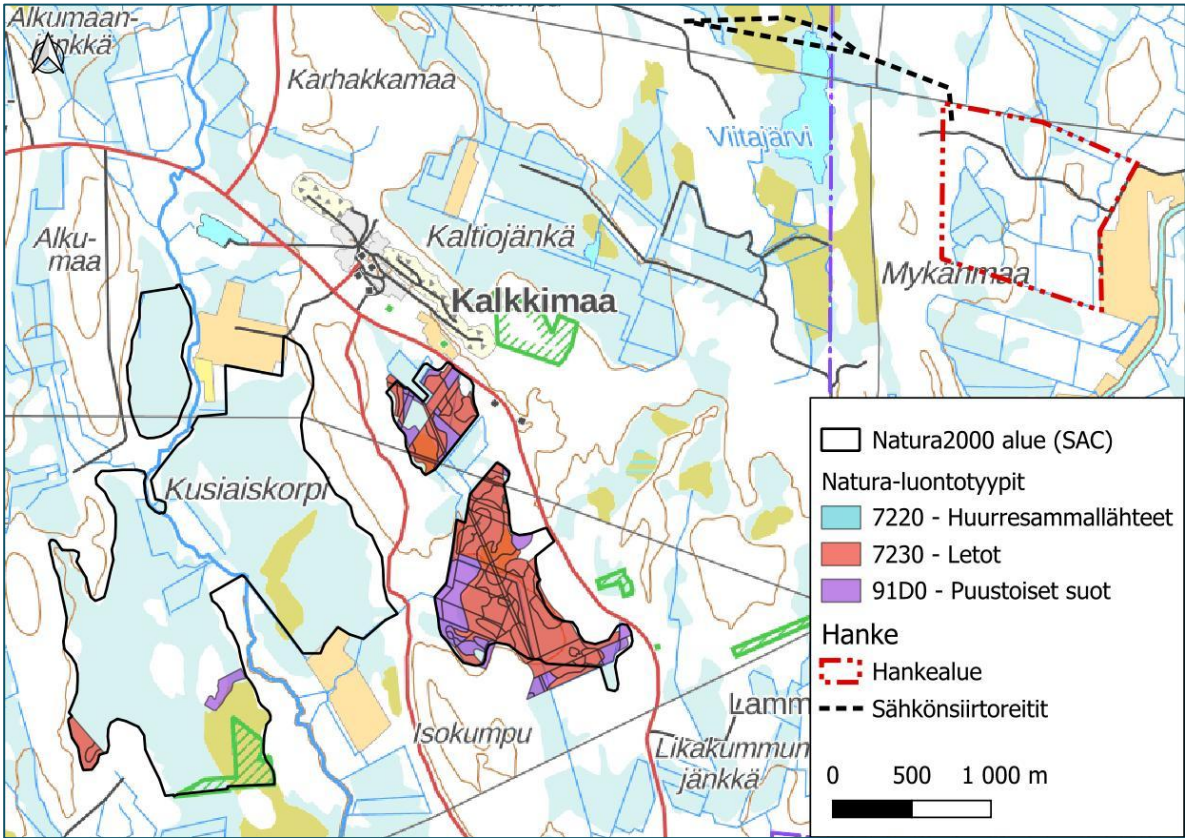
Kusiaiskorpi, Palo-Isokummun jänkä, Alkumaan Natura-alueella esiintyy kahdeksan Natura-luontotyyppiä (Taulukko 3). Suurin osa Natura-alueen pinta-alasta on määritetty letot-luontotyyppiä (120 ha) alueen kokonaispinta-alan ollessa 441 ha. Muita kuin suoluontotyyppisiä alueella on pinta-alallisesti huomattavan vähän verrattuna laaja-alaisimpiin luontotyyppisiin. Laajin ei suoluontotyyppi on boreaaliset luonnonmetsät, jota on noin 13 hehtaaria.

Taulukko 3. Natura-alueen suojeluperusteissa mainitut luontodirektiivin (92/42/EEC) liitteen I mukaiset luontotyypit, niiden peittävyys, edustavuus sekä yleisarviointi Natura-tietolomakkeen (4/2015) mukaan. Yleisarviointi on kokonaisarviointi alueen merkityksestä kyseisen luontotyypin suojelulle. Priorisoidut luontotyypit merkitty tähdellä ().*

Natura-luontotyyppi	Koodi	Pinta-ala (ha)	Edustavuus	Yleisarviointi
Vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on Ranunculus fluitans ja Callitriche-Batrachium -kasvillisuutta	3260	1	merkittävä	hyvin tärkeä
Vaihtumissuot ja rantasuot	7140	20	merkittävä	merkittävä
Cratoneurion-huurreammallähteet, joissa muodostuu kalkkileijusaostumia	7220	0,1	erinomainen	hyvin tärkeä
Letot	7230	120	hyvä	erittäin tärkeä
Aapasuot	7310	80	merkittävä	merkittävä
Boreaaliset luonnonmetsät	9010	13	hyvä	merkittävä
Boreaaliset lehdot	9050	1	hyvä	merkittävä
Puustoiset suot*	91D0	7	erinomainen	erittäin tärkeä

Kuva 6. Natura-luontotyyppien (1. tyyppi) sijoittuminen Natura-alueella (Metsähallitus 2026).

Kuva 7. Natura-luontotyyppien (2. tyyppi) sijoittuminen Natura-alueella (Metsähallitus 2026).

6.4 Luontodirektiivin liitteen II lajit

Alueen suojelun perusteena on 6 kasvilajia (Taulukko 4).

Taulukko 4. Natura-tietolomakkeen mukaisesti Natura-alueen suojeluperusteena lintudirektiivin (2009/147/EY 4 artikla) liitteessä I mainitut lajit (Natura-tietolomakkeen taulukko 3.2) ja muut alueella esiintyvät lajit (*). Yleisarviointi on kokonaisarviointi alueen merkityksestä kyseisen lajin suojelulle.

Suojeluperusteena oleva laji	Koodi	Populaatio	Määrä	Suojelu	Yleisarvio
luhtakultasiipi (Lycaena helle)	4038	suuri		erinomainen	tärkeä
kiiltosirppisammal (Hamatocaulis vernicosus)	6216	merkittävä	50-100	hyvä	merkittävä
lapinleinikki (Ranunculus lapponicus)*	1972	merkittävä	2-3	erinomainen	merkittävä
lettorikko (Saxifraga hirculus)	1528	merkittävä	14000-20000	hyvä	merkittävä

6.5 Muut tärkeät kasvi- ja eläinlajit

Natura -tietolomakkeen taulukossa 3.3. (Muut tärkeät kasvi- ja eläinlajit) on mainittu 12 kasvilajia. Lajit eivät ole alueen suojelun perusteena.

Taulukko 5. Tietolomakkeessa esitetyt muut tärkeät kasvi- ja eläinlajit.

Laji	Koodi	min	max
Bovista paludosa — lettotuhkelo			
Eucosma suomiana — suomenpeilikääriäinen		1	1
Hypoxystis pluviana — sademittari		1	1
Amblyodon dealbatus — kenosammal			
Bryum pseudotriquetrum var. neodamense — silmuhiirensammal			
Carex appropinquata — röyhysara			
Carex viridula var. bergrothii — lettohermesara			
Dactylorhiza incarnata subsp. cruenta — veripunakämmekkä			
Dactylorhiza incarnata subsp. incarnata — punakämmekkä			
Dactylorhiza traunsteineri — kaitakämmekkä			
Malaxis monophyllos — sääksenvalkku			
Moerckia hibernica — lettokehräsammal			

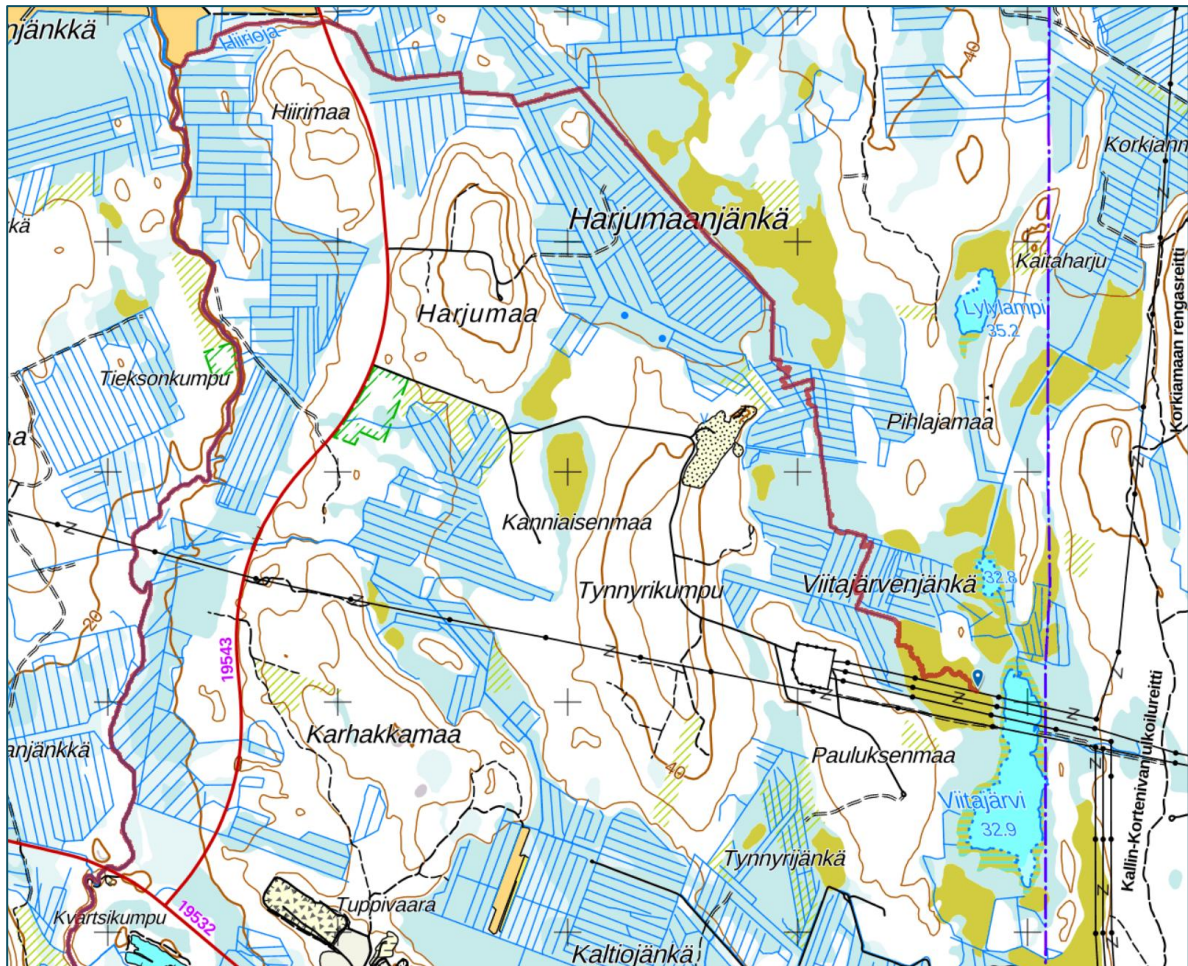
7 Natura-alueeseen kohdistuvien vaikutusten arviointi

7.1 Vaikutukset suojeluperusteina oleviin luontotyypeihin

Natura-alueelta on matkaa datakeskuksen hankealueelle noin kolme kilometriä. Sähkönsiirtoreitit sijaitsevat lähimmillään noin 1,5 kilometrin päässä Natura-alueesta. Näin ollen **Natura-luontotyypeihin ei kohdistu suoraan pinta-alamenetystä tai reunavaikutuksen lisääntymisestä aiheutuvaa vaikutusta etäisyyden vuoksi.**

Hankealueen pintavedet ohjautuvat Kaakamajokeen, mutta sähkönsiirtoreitin Viitajärven länsipuolisella osalla pintavedet ohjautuvat Tieksonjokeen, josta noin 700 metriä pitkä osuus kuuluu Natura-alueeseen. Näin ollen sähkönsiirtoreitin rakentamisen vaatimista maanrakennustöistä voisi teoriassa aiheutua kiintoaines- ja ravinnekuormitusta, joka voisi ojia ja luonnontilaisempia virtavesiä pitkin päätyä Natura-alueelle saakka.

Sähkönsiirtoreitin rakentamisalueilta pintavedet kuitenkin kulkevat oja- ja jokiverkostossa yli 11 kilometrin matkan ennen päätymistään Natura-alueelle (Kuva 8). Voimajohtopylväiden perustamisesta aiheutuva pintavesikuormituksen liikkeellelähtö on melko vähäistä verrattuna muuhun rakentamiseen, minkä lisäksi kuormitus laskeutuu uoman pohjalle tai laimenee vesimassaan niin, ettei muutosta Natura-alueeseen kuuluvan Tieksonjoen osan vedenlaadussa synny hankkeen toteuttamisen seurauksena. Näin ollen Natura-alueelle ei arvioida syntyvän hydrologisia muutoksia hankkeen toteuttamisen myötä.

Kuva 8. Pintaveden virtaus Tieksonjokeen sähkönsiirtoreitin Viitajärven länsipuolisella osalla (kuvakaappaus Scalgo LIVE). Natura-alue jää karttakuvan ulkopuolelle etelässä.

7.2 Vaikutukset suojeluperusteina oleviin lajeihin

7.2.1 Kiiltosirppisammal, lapinleinikki, lettorikko, **ASIAKIRJASTA POISTETTU SENSITIIVINEN LAJITIETO** JULKISUUSLAIN 24 § KOHTA 14 PERUSTEELLA (sammalet ja putkilokasvit)

Lajien kasvupaikat Natura-alueella sijaitsevat vähintään 3 kilometrin päässä hankealueesta ja 1,5 kilometrin etäisyydellä sähkönsiirtoreiteistä. Kappaleessa 7.1 esitetyin perustein vaikutuksia lajeille ei aiheudu hankkeen toteuttamisesta.

7.2.2 Luhtakultasiipi

Luhtakultasiipi viihtyy tuoreilla metsäniityillä, vaarojen rinnenrantailla, purojen varsilla ja jokien tulvarannoilla, nykyisin erityisesti tien varsilla. Luhtakultasiiven toukan ravintokasvi on nurmitatar (*Bistorta vivipara*), ja aikuisten yksilöiden elinpiiri ei tiettävästi ulotu kovin kauas lisääntymispaikasta, sillä laji ei ole erityisen hyvä lentäjä. Etäisyyden vuoksi datakeskushanke tai sen sähkönsiirto ei uhkaa luhtakultasiiven esiintymispaikkoja Natura-alueella.

7.3 Yhteisvaikutukset

Kusiaiskorpi, Palo-Isokummun jänkä, Alkumaan Natura-alueen läheisyydessä alle 10 kilometrin etäisyydellä sijaitsee Honkamaan tuulivoimahankkeen lisäksi yksi toinen datakeskushanke, Mykänmaa. Hanke sijaitsee noin 2,1 kilometrin etäisyydellä itään Natura-alueesta.

Kaikki tunnistetut hankkeet sijaitsevat kuitenkin tarpeeksi etäällä Natura-alueesta, ettei niistä aiheudu yhteisvaikutuksia Natura-alueen luontotyyppeihin tai lajeihin.

7.4 Vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Hanke ei vaaranna juuri niitä luontoarvoja, joiden perusteella kyseinen alue on sisällytetty Suomen Natura 2000-verkostoon. Karhukorven tuulivoimahankkeen ei myöskään arvioida yksin tai yhdessä muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa merkittävästi heikentävän Natura-alueen ekologista rakennetta ja toiminnallista kokonaisuutta. Merkittäviä vaikutuksia ei arvioida kohdistuvan millekään Natura-alueen suojeluperusteena esitetyille lajille.

8 Yhteenveto ja johtopäätös

Tässä Natura-arvioinnin tarpeellisuuden selvityksessä on arvioitu Sarvenmaan datakeskushankkeen vaikutuksia Kusiaiskorpi, Palo-Isokummun jänkä, Alkumaan Natura -alueeseen (SAC) ja niihin luontoarvoihin, joiden perusteella alue on sisällytetty Suomen Natura 2000-verkostoon. Datakeskus sijoittuu lähimmillään noin 3 kilometrin etäisyydelle Natura-alueen rajasta. Myös sähkönsiirtoreitit sijaitsevat noin 1,5 kilometrin etäisyydellä Natura-alueesta. Etäisyyden ja hydrologisten olosuhteiden vuoksi merkittäviä suoria tai epäsuoria vaikutuksia Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille tai lajeille synny.

Missään hankevaihtoehdossa hankkeella ei ole merkittäviä suoria tai välillisiä vaikutuksia alueen suojelun perusteena oleviin luontotyyppeihin tai lajeihin. Suunniteltu datahanke ei vaaranna lyhyellä tai pitkällä aikavälillä Natura-alueen koskemattomuutta. Tämän johdosta myöskään Natura-alueen tai Natura-alueverkoston eheydelle ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia.

9 Lähteet

- Bennun, L., Van Bochove, J., NG, C., Fletcher, C., Wilson, D., Phair, N., & Carbone, G. (2021). Mitigating biodiversity impacts associated with solar and wind energy development. Synthesis and key messages. 32 s.
- Euroopan komissio (2021). Natura 2000 -alueisiin liittyvien suunnitelmien ja hankkeiden arviointi, Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 ja 4 kohtaa koskevat menetelmäohjeet. Euroopan komission tiedonanto 28.9.2021.
- Luonnonsuojelulaki 9/2023. § 35 ja § 39.
- Metsähallitus (2023). Valtion suojelualueiden biotooppikuviot. [<https://www.metsa.fi/maat-ja-vedet/paikkatieto/suojelualueiden-biotooppikuviot/>].
- Mäkelä, K & P. Salo (2023). Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 378 s.
- Suomen Lajitietokeskus/FinBIF. <http://tun.fi/HR.48>, <http://tun.fi/HR.49>, <http://tun.fi/HR.447>, <http://tun.fi/HR.1747>, <http://tun.fi/HR.2029>, <http://tun.fi/HR.3553>, <http://tun.fi/HR.3671>, <http://tun.fi/HR.3691>, <http://tun.fi/HR.4251>, <http://tun.fi/HR.4471>, <http://tun.fi/HR.5235>, <http://tun.fi/HR.5735>, <http://tun.fi/HR.6778> (haettu 22.5.2026).
- Ympäristöministeriö (2018). Suomen Natura 2000 -alueet. Valtionneuvoston päätös 2018 tietojen tarkistamisesta ja verkoston täydentämisestä. [<https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=831ac3d0ac444b78baf0eb1b68076e1a>]